

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ОДБОР ЗА ПРАВОСУЂЕ, ДРЖАВНУ УПРАВУ И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ
БЕОГРАД**

- Владимир Ђукановић, председник -

Поштовани председниче Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу,

Према информацијама које су објављене на интернет страници Народне скупштине, Влада Републике Србије је доставила 17.1.2023. неколико предлога за доношење или измене и допуне низа закона из области правосуђа¹, и то:

1. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ОРГАНИЗАЦИЈИ И НАДЛЕЖНОСТИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА ЗА БОРБУ ПРОТИВ ВИСОКОТЕХНОЛОШКОГ КРИМИНАЛА;
2. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ОБЈАВЉИВАЊУ ЗАКОНА И ДРУГИХ ПРОПИСА И АКТА;
3. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ОРГАНИЗАЦИЈИ И НАДЛЕЖНОСТИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА У ПОСТУПКУ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ;
4. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ВИСОКОМ САВЕТУ ТУЖИЛАШТВА;
5. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О УСТАВНОМ СУДУ;
6. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О СУДИЈАМА;
7. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О УРЕЂЕЊУ СУДОВА;
8. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ИЗГЛЕДУ И УПОТРЕБИ ГРБА, ЗАСТАВЕ И ХИМНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ;
9. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ;
10. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ОРГАНИЗАЦИЈИ И НАДЛЕЖНОСТИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА У СУЗБИЈАЊУ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА, ТЕРОРИЗМА И КОРУПЦИЈЕ и
11. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ВИСОКОМ САВЕТУ СУДСТВА.

Неки од ових предлога закона представљају усклађивање са другим прописима, док су потпуно нови закони, који се доносе ради усклађивања са изменама Устава, следећи:

1. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ВИСОКОМ САВЕТУ ТУЖИЛАШТВА;
2. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О СУДИЈАМА;
3. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О УРЕЂЕЊУ СУДОВА;
4. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ и
5. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ВИСОКОМ САВЕТУ СУДСТВА

У процесу доношења ових закона, Министарство правде је прво спровело јавне консултације о радним верзијама, а затим и јавну расправу о нацртима наведених закона. Јавна расправа о нацртима је организована у периоду од 12. децембра 2022. до 15.1.2023². Пошто је 15.1.2023.

¹

<http://www.parlament.gov.rs/%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8/%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B8-%D1%83-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8/%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B8-%D1%83-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8.46.html>

² <https://www.mpravde.gov.rs/sekcija/53/radne-verzije-propisa.php>

био последњи дан за достављање коментара, предлога и сугестија, на основу датума њиховог достављања Народној скупштини (17. јануара, само два дана након завршетка јавне расправе) могло би се закључити да је Министарство правде ове предлоге разматрало током саме јавне расправе (што би било похвално) и да је у свега једном дану након тога нацрте утврдило као предлоге закона. Иако је овако нешто хипотетички могуће, нема доказа да се заиста и догодило.

Томе у прилог говори чињеница да се у образложењу предлога закона наводе поједини подаци о консултацијама које су спроведене *о радним верзијама* закона, а не и о јавној расправи *о нацртима закона*³. Да би образложење предлога закона било целовито, оно би морало да обухвати и информације о спроведеној јавној расправи о нацртима закона и њеним ефектима. У том смислу, Пословником Владе⁴ је у члану 41. прописана дужност да објави извештај са јавне расправе, најкасније у року од 15 дана од дана њеног окончања, односно, у овом случају до 30.1.2023. Тај извештај би требало да садржи преглед свих добијених предлога и разлоге за њихово прихватање или одбијање и да буде објављен на интернет страници органа (у овом случају Министарства правде), као и Порталу Владе Србије еКонсултације⁵. Као што се можете уверити, извештај са јавне расправе још није објављен, а судећи по образложењу предлога закона, није ни израђен. Штавише, утврђивањем предлога закона само дан након завршетка јавне расправе, са становишта учесника у јавној расправи обесмишљена је његова евентуална израда.

Да би народни посланици имали могућност да узму у обзир све релевантне информације приликом одлучивања о овим Владином предлозима закона, и да на побољшање тих предлога утичу својим амандманима, они би требало да имају на располагању и податак о томе због чега Министарство правде, односно Влада Републике Србије нису прихватили неке од предлога који су дати током јавне расправе. Тренутно су лишени такве могућности. То је први разлог због којег предлагемо да: **1) Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу иницира да Народна скупштина од Владе Републике Србије затражи додатне информације уз образложење достављених предлога закона, односно целовит извештај са одржаних јавних расправа; 2) да седницу Одбора на којој би се разматрали достављени предлози закона не заказујете пре него што буду достављене ове додатне информације.**

Из образложења предлога закона се може закључити да о нацртима није затражено мишљење од Агенције за спречавање корупције. С друге стране, у Закону о спречавању корупције је прописано да постоји обавеза органа који израђује нацрт да затражи такво мишљење када год је реч о законима који уређују питања у вези са ратификованим међународним конвенцијама у области борбе против корупције⁶. Као што је Транспарентност Србија указала Министарству правде⁷ у допису од 28. октобра 2022. године нацрти прописа који уређују рад правосуђа су у

³ Образложење Предлога закона о судијама, стр. 2, http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/13_saziv/011-71_23.pdf

⁴ <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/ministarstva%20poslovnik/2006/61/1/reg>

⁵ <https://ekonsultacije.gov.rs/>

⁶ Закон о спречавању корупције, чл. 35. став 2., <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-sprecavanju-korupcije.html>

⁷ https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inicijativa_ACAS_-_mi%C5%A1ljenje_o_pravosudnim_zakonima.pdf

непосредној вези са одредбама Закон о ратификацији Конвенције Уједињених нација против корупције ("Сл. лист СЦГ - Међународни уговори", бр. 12/2005) који у члану 11. под називом "Мере које се односе на судство и тужилаштво" предвиђа обавезу државе уговорнице да "предузима, у складу са основним начелима свог правног система и без утицаја по независност судства, мере за јачање интегритета и за спречавања могућности за корупцију у судству". Ставом 2. истог члана предвиђено је да се мере које се предузимају у судству "могу предузети и примењивати у оквиру тужилаштва у оним државама уговорницама у којима оно не представља део судства, већ ужива самосталност сличну независности судства".

Пропуст да се затражи мишљење од Агенције за спречавање корупције за последицу може имати да законске норме садрже ризике за настанак корупције. Транспарентност Србија је у својим прилозима за јавну расправу указала на неке од њих. Како бисте Ви као председник, односно чланови и заменици чланова Одбора могли да допринесете побољшању квалитета предложених закона кроз амандмане, поред претходно наведеног, **предлажемо да Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу поднесе иницијативу председнику Народне скупштине којом би предложили да се Народна скупштина непосредно обрати Агенцији за спречавање корупције и да затражи мишљење о ризицима од корупције у предлозима пет нових закона у области правосуђа, и могућим начинима да се ти ризици отклоне, те да након достављања мишљења Агенције закажете седницу Одбора ради разматрање наведених предлога закона у циљу формулисања одговарајућих амандмана.**

За Транспарентност Србија

Програмски директор

Немања Ненадић

Београд, 20.1.2023.

